

Тема 1. Поняття, предмет та місце естетики в системі філософського знання.

Кандидат філософських наук,
доцент Покотило Костянтин
Михайлович ауд. 2-19

План.

1. Естетика, як філософська дисципліна.
2. Поняття та предмет естетики та історія виникнення у філософії.
 - Естетика – теорія прекрасного.
 - Естетика – теорія мистецтва.
 - Естетика – теорія чуттєвого пізнання.
 - Естетика – предикат у мовному використанні
3. Естетика в сучасній філософії

Рекомендована література:

- Естетика: Навчальний посібник для педагогів / За ред. Т.І. Андрущенко. - К.: Вид. НПУ імені М.П.Драгоманова, 2014. – С. 7 - 9
- Андрущенко Т.І. Феномен естетичного (філософсько-історичний аналіз). – К.: Знання України, 2007. – С 9 – 38.
- Андрущенко Т.І. Проблема естетичного в культурі: матеріали до спецкурсу. Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. - К. : Ун-т "Україна", 2011. – С 11 – 33.
- Естетика. Підручник. За зад. ред. Л. Т. Левчук. – 3-тє вид., допов. і переробл. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – С 4 - 33.
- Эстетика. Учебник / В.В. Бычков. — М.: КНОРУС, 2012. — С 8 – 35..
- **Допоміжні:**
- Татаркевич В. Історія шести понять. К., 2001.
- Дюфренн М. Эстетика и философия. Эстетика и теория искусства XX века. Хрестоматия. М., 2007. – С 151 – 162.

2. Поняття та предмет естетики та історія виникнення у філософії.

- У своєму творі «Медитації» 1735 **Александр Готліб Баумгартен** обґрунтував естетику як самостійну філософську дисципліну. **Традиційна естетика** була покликана досліджувати універсальні критерії смаку для оцінки творів мистецтва.
- **Метафізична естетика** в німецькому ідеалізмі (також в романтичній філософії) прагнула через філософську критику вилучити із сфери естетичного критерій часу та розробляти «вічні» естетичні критерії оцінки.

2. Поняття та предмет естетики та історія виникнення у філософії.

Густав Теодор Фехнер у 19 столітті розрізнив так звану «естетику знизу» і «естетику зверху».

- **Естетика “зверху”** - це естетика “прекрасного духу” Вона належить до традиційної філософії та наук про літературу та мистецтво. Така естетика покликана споглядати і досліджувати мистецтво.
- **Естетика “знизу”** навпаки досліджує емпіричні принципи. Вона зводить естетику не до мистецтва, а до дослідження переживання прекрасного як звичайного буденного психологічного феномена, який може досліджуватись також експериментально (експериментальна естетика).

•Естетика як теорія прекрасного.

- Ця дефініція постала на ґрунті того факту, що люди найчастіше отримують естетичні переживання маючи справу з прекрасними речами. Саме тому більшість людей вважають **прекрасне естетичним**.
- Однак подібна дефініція з філософського погляду не зовсім адекватна, оскільки ми не можемо звести всі естетичні предмети тільки до понять **прекрасного та потворного**.

Естетика як теорія мистецтва

- Це визначення вказує на те, що мистецтво у значній мірі є складовою частиною естетики і величезна кількість естетичних переживань виникають через вплив творів мистецтва.
- З іншого боку існує естетичний досвід, який не пов'язаний з творами мистецтва.

Естетика як теорія чуттєвого пізнання.

- **Александр Готліб Баумгартен** визначав естетику як теорію чуттєвого пізнання
- Чуттєве пізнання можна визначити як чуттєве сприйняття та засвоєння чуттєвих вражень.
- Хоча естетичне безперечно належить до сфери чуттєвого переживання, однак воно визначально залежить від того, як ми оцінюємо дану ситуацію.
- Теорія естетики як теорія чуттєвого пізнання випливає із того естетичного феномена, який сам виникає не із чуттєвого сприйняття.

Естетичні предикати

- Естетичні предикати це слова, які описують властивості предметів.
- До таких естетичних предикатів часто відносять граційний; привабливий, чарівний, милий, видатний, великий; піднесений, благородний, хвилюючий, поетичний, низькопробний, вульгарний, позбавлений смаку, халтурний, чутливий, виразний, поверховий, порожній, дрібний, скучний; надоїдливий, докучний, дотепний, забавний.

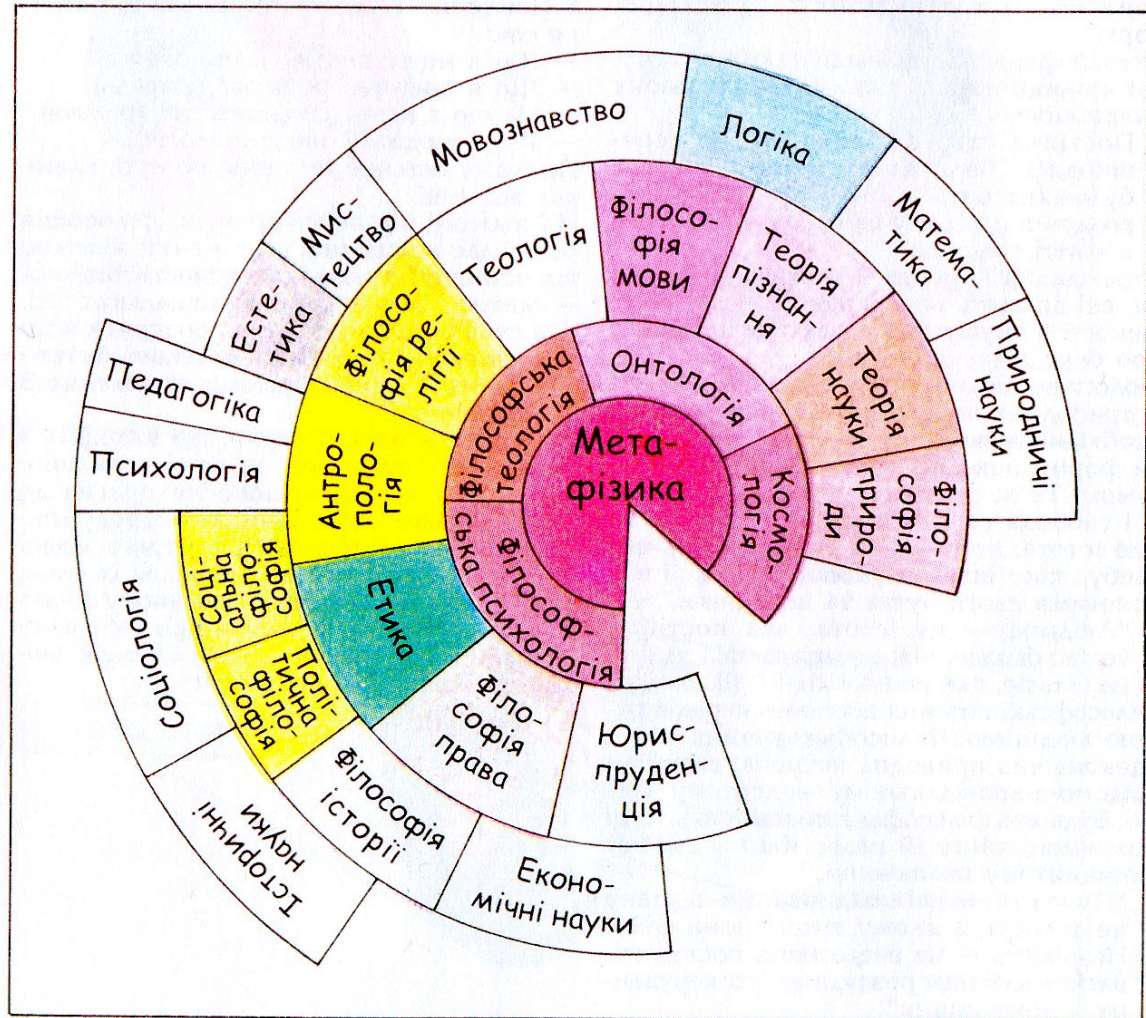
Естетика

- **Естетика** - філософська дисципліна, яка займається загальним визначенням прекрасного і його формами в мистецтві і природі, а також його вплив на реципієнта. Відповідно до орієнтації вона реалізує своє завдання або чисто функціонально-описово або нормативно-встановлено. Поряд з теорією мистецтва розглядаються як самотійні питання естетичного судження і естетичного переживання. В сучасній естетиці існують також інформаційно-теоретичні і мовно-аналітичні розділи.

Естетика в сучасній філософії

- Позитивістсько налаштована аналітична філософія,
- «класичний» марксизм,
- марксизм-ленінізм та неомарксизм, психоаналіз,
- феноменологія та інспіровані нею герменевтика та екзистенціалізм,
- постмодернізм.

Місце естетики в сучасній філософії

В. Філософські дисципліни сучасності й суміжні науки

Тема 1 Естетика як наука та філософська дисципліна

- План:
- 1.Предмет естетики: історична динаміка.
- 2.Естетика в системі наукового знання
- 3.Типи і форми естетичної рефлексії
- **Література:**
- Естетика /За ред. Л.К.Левчук , 1998.
- Каган М.С. Эстетика как философская наука. СПб., 1997.
- ЯковлевЕ.Г. Эстетика. М, 1999.
- Кривцун О.А. Эстетика. М., 1998.

Теми рефератів до теми:

- Естетика як філософська наука.
- Естетична аксіологія: історичний аналіз.
- Особливості естетичного рефлектування постмодерної доби.